

BLOGI

Suomi siirtyy kansainvälisen tilastotiedonjaon eturintamaan

6.6.2018 – Blogi

KIRJOITTAJA

Ville Tolkki

Vanhempi neuvonantaja

Digitaalisia tilastostandardeja hyödyntämällä tilastojen laatijat voivat tarjota käyttäjille entistä kattavimmat ja kansainvälisesti vertailukelpoiset tiedot Suomen taloudesta. Tiedon käytettävyys paranee, kun loppukäyttäjä voi ohjelmallisesti lukea talouden avaintiedot Suomen Pankin [verkkosivuilta](#).

Tilastoinnissa digitalisaatio tarkoittaa muun muassa tehostunutta tiedonvaihtoa ja jakelua. Näitä on kehitetty maailmanlaajuisesti jo pidemmän aikaa hyödyntämällä digitaalisia standardeja. Kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund, IMF) käynnisti 1990-luvun finanssikriisien jälkeen aloitteen datastandardien kehittämiseksi. Tavoitteena oli edistää hyvälaatuisen ja vertailukelpoisen taloustiedon kansainvälistä saatavuutta. Tiedon puutteen nähtiin vaikuttaneen siihen, miten finanssikriisit pääsivät syntyään.

IMF esitteli ensimmäisen tiedon jakamiseen suunnitellun standardin, Special Data Dissemination Standardin (SDDS), vuonna 1996. Ajatuksena oli tarjota välineitä maille, jotka etsivät pääsyä kansainvälisille pääomamarkkinoille. Samalla sijoittajat saivat riittävät perustiedot maiden taloustilanteesta päätöksiensä tueksi. Standardien perhe laajeni vuonna 1997, kun IMF esitteli General Data Dissemination Systemin eli GDDS:n maille, jotka olivat vasta kehittämässä tilastotarjontaa kohti SDDS-vaatimuksia. Suomi on ollut SDDS-järjestelmässä mukana vuodesta 1996 ja liittyy tänään kehittyneempään SDDS Plus -järjestelmään.

Tilastoaineistojen kansainvälistä käyttöä rajoittaa liian usein aineistojen vertailukelpoisuus. SDDS:n myötä tärkeimmät talousindikaattorit on saatavilla vertailukelpoisesti. Vertailukelpoisuutta ja yhtenäisyyttä tukee SDDS-standardien edellyttämät tilastotiedon kriteerit:

- Kattavuus, toistuvuus/periodisuus ja ajantasaisuus
- Saavutettavuus
- Yhtenäisyys
- Oikeellisuus

Standardissa määritellään vähimmäiskriteerit tilastotietojen valmistumiselle, julkaisemiselle ja laadulle.

Standardin käyttöönotto on maille vapaaehtoista. Suomen lisäksi 14 muuta maata on ottanut käyttöön SDDS Plus -standardin. IMF:n [sivuilta](#) löytyy mielenkiintoinen kuvio, josta voi seurata kansainvälisten standardien SDDS plus, SDDS ja GDDS käyttöönottoa eri maissa.

SDDS Plus laajentaa taloustietojen valikoimaa yhdeksällä uudella datakategorialla. Kaikkiaan tiedot jakaantuvat viiteen osa-alueeseen: reaalitylit (Real sector), fiskaaliset eli julkinen sektori (Fiscal sector), rahoitussektori (Financial sector), ja ulkomaiden tilit (External sector) sekä väestöön (Population).

Tietoja sivustolle koostetaan usean tuottajan tietovarastoista. Suomen Pankilta saadaan rahoitusmarkkinoita koskevat indikaattorit ja varannot. Valtiokonttorilta tulevat tiedot valtionhallinnon operaatioista, Tullilta tavaroiden ulkomaan kaupasta ja Helsingin pörssistä osakemarkkinoita koskevat tiedot. Tilastokeskus tuottaa runsaasti tietoja kaikille osa-alueille.

Taulukko.

Kategoria	Tuottaja	Kategoria	Tuottaja
Reaalisektori	Tilastokeskus	Rahoitusmarkkinat	
Kansantalouden tiliinpito	Tilastokeskus	Rahoitusjärjestelmän tilan indikaattorit	Suomen Pankki
Rahoitustilinpito	Tilastokeskus	Rahoitustilinpito (vuositiedot)	Tilastokeskus
(neljännestitiedot)		Korot	
Teollisuuden volyyymi-indeksi	Tilastokeskus	EKP	EKP
Työvoimatutkimus	Tilastokeskus	Rahamarkkinakorot	Suomen Pankki
Ansiotasoindeksi	Tilastokeskus	Valtion joukkovelkakirjat	Suomen Pankki
Kuluttajahintaindeksi	Tilastokeskus	Osakemarkkinat	OMX Helsinki
Tuottajahintaindeksi	Tilastokeskus		
		Ulkomaat	
Julkinen talous		Maksutase	Tilastokeskus
Julkisyhteisöjen operaatiot	Tilastokeskus	Virallinen valuuttavaranto	Suomen Pankki
Julkisyhteisöjen velka	Tilastokeskus	Valuuttavaranto ja valuuttamääräinen likviditeetti	Suomen Pankki
Valtion operaatiot	Valtiokonttori	Tavaroiden ulkomaankauppa	Tulli
Valtion velka	Valtiokonttori	Ulkomainen varallisuusasema	Tilastokeskus
		Ulkomainen velka-asema (vieras pääoma)	Tilastokeskus
Väestö		CPIS	IMF/ Tilastokeskus
Väestötilastot	Tilastokeskus	CDIS	IMF/ Tilastokeskus
		COFER	IMF/ Tilastokeskus

Tilastotiedot julkistetaan kansallisen sivuston kautta – [National Summary Data Page \(NSDP\)](#). SDDS Plussan keskeinen innovaatio on, että NSDP-sivujen indikaattorit julkistetaan ihmisluettavan muodon lisäksi koneluettavassa SDMX-muodossa^[1]. SDMX on formaatti, jolla tilastotietoja välitetään maailmanlaajuisesti. Suurin SDMX:n etu on, että kaikki yksityiset ja julkiset organisaatiot voivat automatisoida datan lukemisen, joka vähentää tiedonvälittämiseen liittyviä kustannuksia, nopeuttaa prosessia sekä parantaa välitettävän tiedon laatua. Pitkän aikavälin visio onkin lähes reaaliaikainen tiedonvälitys tilastonvalmistumisesta kaikille loppukäyttäjille ympäri maailmaa.

Avainsanat

tiedon jakaminen, automatisaatio, digitalisaatio, IMF, SDMX, SDDS plus

1. Statistical Data and Metadata eXchange.